

Rechtshistorische Courant

Inhoud April 2022

<i>Inhoud April 2022</i>	1
<i>Woord vooraf</i>	2
<i>Recent verschenen</i>	3
<i>Call for Papers</i>	5
Call for papers: Journées internationales d'Histoire du Droit et des Institutions des Pays flamands, picards et wallons, Middelburg (Nederland), 28 mei 2022	5
Call for papers XXVI th Annual Forum for Young Legal Historians, Istanbul (Turkije), 12-14 oktober 2022	5
<i>Kalender</i>	7
Maandelijkse seminarie-reeks: African Legal History Seminars	7
19 april 2022 – Gastcollege door Prof. dr. Arroyo Vozmediano (UNED Madrid) aan VUB.....	7
13 en 20 mei 2022 – Privatissimum Vlaemsche Commissie door Prof. dr. Frederik Dhondt aan VU Amsterdam.....	7
17 mei 2022 – TPR-Wisselleerstoel 2021-2022: Inaugurele rede door Prof. mr. Emanuel van Dongen (Gent).....	8
18-19 mei 2022 – Conferenties 'Before the State. International Law and Politico-legal Pluralism in Europe, 12th-17th century' (Rome, Rijsel, Kortrijk)	8
20 mei 2022 - Colloquium "L'Histoire de l'Authenticité, Pilier de la Sécurité Juridique" (Parijs)	9
Uitgesteld (27-28 mei 2022) – Journées internationales – Société d'histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons (Middelburg)	9
Uitgesteld (6-9 juli 2022) – British Legal History Conference 2021 (Belfast).....	9
Uitgesteld (17 juni 2022) – Herdenkingsbijeenkomst prof. dr. Eric Pool (Amsterdam).....	9
16-24 juli 2022 – Summer Institute on the Cultural Study of the Law: "No Trespassing? Property/Theory between the Disciplines", (Osnabrueck)	9
13-16 september 2022 – 75 ^{ste} sessie van de Société Internationale Fernand De Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité (Brussel)	10
<i>Varia</i>	11
Nieuw online in het Rijksarchief: scans van de vonnisboeken van de Raad van Brabant.....	11
ERC Consolidator Grant: project CaPANES, Prof. dr. D. De ruyscher	11
Vacature doctoraatstudent Centre d'Histoire Judiciaire (Rijsel) in samenwerking met Universidad Nacional Autónoma de México.....	12

Woord vooraf

Geachte lezer,

Wat het geografische centrum van de Lage Landen is, mogen landmeters uitmaken. Voor de rechtshistorische centrale plaatsen in het hart van de Lage Landen komen toch vooral die Nederlandse universiteiten in aanmerking die vanuit Nederlands oogpunt perifeer zijn, maar vanuit Belgisch perspectief zeer dichtbij, namelijk Maastricht en Tilburg. Omdat Maastricht wel al vaker aan bod gekomen is, richten we deze keer de aandacht op Tilburg. Rechtshistorisch gezien is Tilburg echt een Belgisch-Nederlandse faculteit met naast uitstekende Nederlanders, zoals Broers, Jacobs of Tellegen, ook enkele Belgen. Randall Lesaffer, die recent het accent weer naar België verlegd heeft, hoeven we niet voor te stellen. Zijn Tilburgse opvolger Dave De ruyscher (de naam moet inderdaad zo geschreven worden) timmert ondertussen ook aardig aan de weg. De kersverse hoogleraar in Nederland heeft meteen, ondanks de zeer zware competitie, een *ERC-Consolidator Grant* binnengehaald, waarover verder meer in deze Courant. Blijkbaar moet er iets in Tilburg zijn dat goede Belgen nog beter maakt, want Dave is niet de enige die dankzij Tilburg nog verder gegroeid is. Inge Van Hulle, eerst doctoranda en vervolgens docent en hoofddocent in Tilburg, ging vanuit Tilburg naar het Max Planck in Frankfurt als *Nachwuchsgruppenleiter* en keert nu terug naar België als de nieuwe professor rechtsgeschiedenis in Leuven naast, opnieuw, Lessaffer en die andere sterkhouders, Wouter Druwé. De benoeming van Van Hulle in Leuven mag bovendien voor een keer historisch genoemd worden. Tot nog toe moest de Vlaamse rechtsgeschiedenis zich op één punt toch wel schamen tegenover de burens, namelijk het ontbreken van een vrouwelijke professor rechtsgeschiedenis in de Rechtenfaculteiten (de Letterfaculteiten waren daarentegen al vroeg een ander verhaal). Van Hulle breekt nu de ban. Vlaanderen mag Tilburg dankbaar zijn. Wie uitkijkt naar haar inaugurele rede, kan overigens al meteen twee andere redes in de agenda noteren, beide in mei, Emanuel Van Dongen (TPR) in Gent en Frederik Dhondt aan de VU (OVR) in Amsterdam. Het is duidelijk dat de rechtshistorische bloemen opnieuw bloeien na de lange coronawinter...

De hoofdredacteur

Dirk Heirbaut

Redactie

Filip Batselé

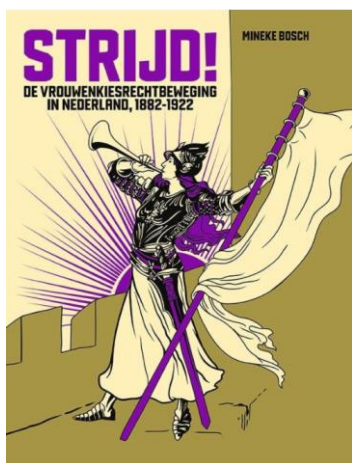
Amber Gardeyn

Pieterjan Schepens

Jasper Van de Woestijne

Florenz Volkaert

Recent verschenen

MINEKE BOSCH, *STRIJD! DE VROUWENKIESBEWEGING IN NEDERLAND, 1882-1922*, UITGEVERIJ VERLOREN, 2019, 390 P., €35.

De strijd om het vrouwenkiesrecht in Nederland begon in 1882 toen enkele vrijdenksters het ontbreken van vrouwenkiesrecht ter discussie stelden en Aletta Jacobs tevergeefs probeerde te gaan stemmen. Na de Grondwetwijziging van 1887 die vrouwen expliciet van het kiesrecht uitsloot, kwam de beweging onder leiding van Wilhelmina Drucker op stoom. In 1894 werd de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht opgericht, die via talloze afdelingen tot in de kleinste gehuchten uitgroeide tot een moderne massabeweging. Daarmee veranderde ook haar propagandistische werkwijze: van het organiseren van lezingen en het schriftelijk verspreiden van het gedachtegoed tot het houden van steeds indrukwekkender betogingen. Hoe massaal de beweging werd, blijkt uit het Volkspetitionnement voor Vrouwenkiesrecht dat bijna 170.000 handtekeningen opleverde.

Dit fascinerende en vlot geschreven overzichtswerk van de veertig jaar durende strijd bevat naast geïllustreerde teksthoofdstukken ook zelfstandige beeldessays met foto's en politieke prenten, vaandels, geschilderde portretten en propagandaposters die parallelle verhalen vertellen.

Voor dit boek is Mineke Bosch genomineerd voor de Beste Groninger Boekprijs 2020.

Voor meer info:

<https://verloren.nl/Webshop/Detail/eid/38983>.

ELS DE PAERMENTIER, *SCHRIFT IN DIENST VAN DE MACHT, DE GRAFELIJKE KANSELARIJ IN VLAANDEREN EN HENEGOUWEN (1191-1244)*, UITGEVERIJ VERLOREN, 2021, 344P., €39.

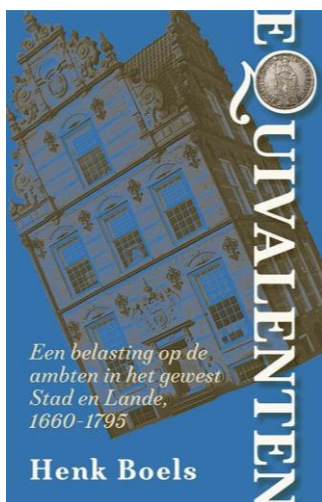
Tijdens de eerste helft van de dertiende eeuw was het neerschrijven van de grafelijke beslissingen in Vlaanderen en Henegouwen reeds goed ingeburgerd. Zowel de tekst als de uiterlijke vorm van de grafelijke oorkonden tonen aan dat de mentaliteit voor een schriftgebaseerd bestuur aanwezig was, maar ook dat de documentaire uitvoering ervan nog ruimte liet voor interpretatie en creativiteit.

Els De Paermentier werpt een nieuw licht op de operationele werking van de grafelijke kanselarij in Vlaanderen en Henegouwen tijdens de periode 1191-1244, toen beide graafschappen in een personele unie verbonden waren. Aan de

hand van het digitale oorkondecorpus *Diplomata Belgica* ontwikkelde zij een analysemodel dat toeliet de grafelijke akten vanuit een brede, comparatieve basis te vergelijken. De oorkondeproductie en kanselarijwerking in dienst van de graven en gravinnen konden op die manier vanuit nieuwe invalshoeken worden doorgelicht. De kanselarij openbaarde zich als een experimenteel laboratorium van pragmatische geletterdheid en schriftgebruik in dienst van een grafelijk bestuur onder druk, en van bestuursorganen en administratieve functies in transitie.

Voor meer info:

<https://verloren.nl/Webshop/Detail/eid/42832>.

HENK BOELS, *EQUIVALENTEN, EEN BELASTING OP DE AMBTEN IN HET GEWEST STAD EN LANDE, 1660-1795*, UITGEVERIJ VERLOREN, 2021, 118 P., €15.

Het equivalent was een merkwaardige belasting die in het gewest Stad Groningen en Ommelanden (Stad en Lande) voor 1795 bestond. Aankomende ambtenaren moesten voor hun benoeming een bedrag variërend van 50 tot 15.000 gulden betalen. Het begon in 1660 toen op voorstel van stadhouder Willem Frederik de staten van de Ommelanden om hun schulden te saneren, besloten tot introductie van het equivalent. Enige jaren later volgde de stad Groningen dit voorbeeld en eisten ze eveneens van de stedelijke ambtenaren een bedrag. De opbrengst hiervan werd echter onder de leden van het stadsbestuur verdeeld. Na verloop van tijd deden de heren van de Ommelanden hetzelfde. Vanzelfsprekend rees er bij een groot deel van de bevolking langzamerhand verzet tegen deze vorm van zelfverrijking. Bij de onlusten rond het jaar 1748 kwam het tot een uitbarsting en eiste men de afschaffing. Stadhouder Willem IV en later zijn echtgenote gouvernante Anna van Hannover handhaafden de equivalentenbelasting, maar verlaagden de bedragen en besloten dat de opbrengst in de overheidskas moest komen. Het onderling potverteren was er dus niet meer bij! In 1795 schaften de aan de macht gekomen patriotten bij de Bataafse revolutie het equivalent af. Zij vonden dat het betalen van geld om ambtenaar te mogen worden niet meer kon.

In dit boek beschrijft de auteur het ontstaan, de ontwikkeling en het einde van de equivalentenbelasting.

Voor meer info:

<https://verloren.nl/Webshop/Detail/eid/40128>.

Call for Papers

Call for papers: Journées internationales d'Histoire du Droit et des Institutions des Pays flamands, picards et wallons, Middelburg (Nederland), 28 mei 2022

De internationale congresdagen van de *Société d'histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons* zullen dit jaar op 28 mei in Middelburg plaatsvinden.

Het thema is: *l'Art et le Droit* (Kunst en Recht).

Kunst en Recht is een tijdloos en universeel thema. Een grote verscheidenheid aan benaderingen is dus mogelijk. Ten eerste is recht op zichzelf een kunst – *ars aequi et boni*. Welgekozen woorden kunnen een norm poëtiseren (zoals *we hold these truths to be self-evident of en fait des meubles la possession vaut titre*). Ten tweede kan kunst het recht verbeelden. Zo zijn onze publieke plaatsen van bestuur en rechtspraak van oudsher met exemplarische deugden (en ondeugden) verlucht – Zaleukos, Cambyses en Brutus zijn daarvan slechts drie voorbeelden. Ten derde, en niet het minst belangrijk, is dat kunst zelf een object van recht is. Kunstenaars, kunstwerken, verhoudingen en verbintenissen aangaande kunst vertonen zich steeds op ons schouwtoneel in een gecompliceerd en ragfijn spel tussen individuele en gemeenschappelijke, private en publieke belangen, zowel lokaal als universeel, in het verleden en in de toekomst.

Vanzelfsprekend is er nog veel meer, in de klare lijn en het pointillisme van de werkelijke wereld. Ons thema laat zich vanuit meerdere perspectieven benaderen, die alle als insteek voor een bijdrage kunnen dienen. Iedereen is van harte uitgenodigd. Kunst, van nature, raakt ons allen.

Dit hoofdthema sluit overigens lezingen over andere onderwerpen uit de rechtsgeschiedenis of over de geschiedenis der instellingen niet uit.

De lezingen kunnen in het Frans, het Engels of het Nederlands doorgaan. De sprekers worden verzocht vooraf een samenvatting aan de organisatoren te bezorgen, bij voorkeur in het Frans. Er is een maximum van zeven sprekers.

Kandidaat-sprekers worden verzocht hun voorgenomen onderwerp met titel vóór **20 april 2022** mee te delen aan J.M. Milo en E.K.E von Bone (per e-mail: j.m.milo@uu.nl, vonbone21@gmail.com).

Call for papers XXVIth Annual Forum for Young Legal Historians, Istanbul (Turkije), 12-14 oktober 2022

Onze volgende bijeenkomst heeft tot doel *liability and responsibility* te onderzoeken aan de hand van rechtshistorisch onderzoek. Een dergelijk onderwerp vereist een multidisciplinaire aanpak, aangezien *legal liability* zowel het burgerlijk recht als het strafrecht betreft en het kan voortvloeien uit verschillende rechtsgebieden gelinkt aan contracten, onrechtmatige daden, belastingen of boetes die door overheidsinstanties worden opgelegd. Bij *legal responsibility* moeten ook wettelijke verplichtingen; maatstaven van geestelijk vermogen, die worden gebruikt om te bepalen in hoeverre een persoon verantwoordelijk kan worden gehouden voor een misdrijf (zoals bij verminderde toerekeningsvatbaarheid); specifieke plichten die personen worden opgelegd om voor anderen te zorgen of te voorzien, zoals de plicht van de ouders jegens het kind of van de voogd ten aanzien van een kind; en de rol van een persoon in het veroorzaken van een gebeurtenis mee in rekening genomen worden.

Door deze onderwerpen vanuit historisch oogpunt te analyseren, kunnen we begrijpen hoe de ontwikkeling is verlopen en kunnen we aan het eind misschien de waarom vraag beantwoorden. Het algemene principe in het Romeinse rechtsdenken was bijvoorbeeld dat er geen aansprakelijkheid voor anderen mocht bestaan: Gaius schrijft dat "onze toestand kan worden verbeterd, maar niet verslechterd door onze slaven"; a fortiori, kon ze niet negatief beïnvloed worden door zij die geen lid van de familie waren.

Verder is het in de rechtsgeschiedenis van belang de wisselwerking tussen deze twee begrippen (*liability* en *responsibility*) en hun verschillen te begrijpen. Beide termen kunnen met elkaar in verband staan, maar wat hun gevolgen en hun toepassing betreft, blijkt er een verschil te zijn.

De conferentie biedt jonge rechtshistorici een unieke gelegenheid om hun onderzoek op dit gebied te presenteren en kennis te maken met de interdisciplinaire benaderingen die door hun collega's van over de hele wereld worden gepresenteerd. Als u tijdens de conferentie een voordracht wilt houden, kunt u vóór 22 april een aanvraag met een samenvatting van maximaal 250 woorden en uw cv sturen naar aylh2020istanbul@gmail.com. Presentaties moeten in het Engels zijn en mogen niet langer duren dan 20 minuten. Presentaties in het Turks zijn toegestaan, mits een simultaanvertaler voorzien wordt.

De conferentiekosten bedragen € 150,- en zijn exclusief reis- en verblijfkosten. Na 2 mei zullen de aanvaarde papers op de hoogte worden gebracht en zal contact met hen worden opgenomen om de inschrijving te vervolledigen door de betaling van de conferentiekosten. De registratielink is te vinden op onze website. Voor de betaling van het inschrijvingsgeld zal op 9 mei nog een e-mail naar alle deelnemers worden gestuurd. Hou er rekening mee dat de inschrijving beperkt is tot een aantal personen. Vroege registratie is dus sterk aanbevolen!

We kijken ernaar uit u in Istanbul te mogen verwelkomen.

Kalender

Maandelijks seminarie-reeks: African Legal History Seminars

De onderzoeksgroepen 'Legal connectivities and colonial cultures in Africa' (PI: Inge Van Hulle) en 'Global legal histories on the ground' (PI: Mariana Dias Paes) organiseren aan het Max Planck Instituut voor rechtsgeschiedenis en rechtstheorie in Frankfurt een nieuwe maandelijks seminarie-reeks getiteld [African Legal History Seminars](#). Het doel van de seminarie-reeks is om een interdisciplinair perspectief te bieden op de studie van Afrikaanse rechtsgeschiedenis.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Inge Van Hulle via vanhulle@lhlt.mpg.de

19 april 2022 – Gastcollege door Prof. dr. Arroyo Vozmediano (UNED Madrid) aan VUB

Op 19 april 2022 geeft Prof. dr. Arroyo Vozmediano (UNED Madrid) een gastcollege in het Mastervak rechtsgeschiedenis van professor Dhondt aan de VUB. Professor Aroyo heeft meegewerkt aan een verzamelwerk uit 2016 over de partitieverdragen en heeft over datzelfde onderwerp ook gepubliceerd in *Historical Research*.

Het gastcollege zal *on campus* plaatsvinden, maar de mogelijkheid wordt ook voorzien om via Teams deel te nemen. Als u online wil deelnemen, kan u zich [hier](#) inschrijven.

Meer informatie vindt u: [hier](#).

13 en 20 mei 2022 – Privatissimum Vlaemsche Commissie door Prof. dr. Frederik Dhondt aan VU Amsterdam.

Prof. dr. Frederik Dhondt

In het kader van de OVR-Wisselleerstoel (2020-2021) organiseert Prof. dr. Frederik Dhondt, op uitnodiging van Prof. dr. mr. Hylkje de Jong, een privatissimum aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. Het privatissimum bestaat uit twee bijeenkomsten over het [verslag van de "Vlaemsche Commissie"](#), die door minister van Binnenlandse Zaken De Decker in 1856 werd opgericht. Deze commissie (met onder andere Lucien Jottrand, Hendrik Conscience, Ferdinand Snellaert en kanunnik David als leden) boog zich over de mogelijkheid om via de wet, zoals voorzien in de Grondwet, het gebruik der talen in België te regelen, en dat ten gunste van het Nederlands.

Het rapport is bijzonder rijk. Het geeft de dossiers aan die in een lange tijdsspanne door de taalwetten zullen worden geregeld vanaf 1873 (gerecht, onderwijs, bestuur, leger...), het biedt een reflectie over de eigen *nationalité* van België in Europa en het verwijst naar de regeling in Savoie-Sardinië, de Donaumonarchie of Zwitserland. Tegelijk laat het toe te reflecteren over de sociale

consequenties die ook vandaag nog aan de status van taal en taalgebruik verbonden zijn, alsook over de wenselijkheid van een wettelijk of regelgevend kader ter zake.

Plaats: IN-3B44 (Initium (3e verdieping)), Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam. 17u30-19u30.

Wilt u deelnemen aan het privatissimum, dan kunt u zich per e-mail opgeven bij Prof. dr. mr. Hylkje de Jong (h.de.jong@vu.nl).

17 mei 2022 – TPR-Wisselleerstoel 2021-2022: Inaugurale rede door Prof. mr. Emanuel van Dongen (Gent)

Op 17 mei 2022 om 14u00, geeft Prof. dr. mr. Emanuel van Dongen zijn inaugurale lezing in het kader van de TPR-wisselleerstoel 2021-2022.

Titel van de lezing: “Rechtsmisbruik.”

Prof. dr. mr. Emanuel G.D. van Dongen is als Universitair Hoofddocent verbonden aan het Molengraaff Instituut voor Privaatrecht. Hij doceert verschillende vakken op het terrein van het privaatrecht, de rechtsgeschiedenis en rechtsvergelijking. Daarnaast verricht hij onderzoek op het gebied van het civiele aansprakelijkheidsrecht en rechtspleging vanuit een historisch en comparatief perspectief. Hij is als onderzoeker verbonden aan het *Utrecht Centre for Accountability and Liability Law*, het Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging en het Onderzoekscampus *Empirical Research into Institutions for Conflict Resolution*. Hij maakt ook deel uit van het programma Aansprakelijkheid en verzekering van de Onderzoeksschool Ius Commune.

Plaats: Universiteit Gent, Auditorium E, Campus Aula, Faculteit Recht en Criminologie, Universiteitstraat 4.

Aansluitend op de lezing volgt een receptie.

Gelieve uw aanwezigheid te bevestigen via de link:

<https://eventmanager.ugent.be/TPRwisselleerstoelProfvanDongen> (tot en met 07 mei 2022).

18-19 mei 2022 – Conferenties ‘Before the State. International Law and Politico-legal Pluralism in Europe, 12th-17th century’ (Rome, Rijsel, Kortrijk)

Conferenties: ‘*Before the State. International law and politico-legal pluralism in Europe, 12th-17th century*’, in Rome (*École française de Rome*, 20 September 2021) en in Rijsel/Kortrijk (*Centre d'histoire judiciaire* (Rijsel) en KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, 18/19 mei 2022). Organiserend comité: Dante Fedele (CNRS Lille), Pierre Savy (EFR) en Randall Lesaffer (KU Leuven, UTilburg).

Deze twee conferenties willen tegemoetkomen aan een historiografisch deficit door een dialoog tot stand te brengen tussen historisch onderzoek – waar een hernieuwde interesse ontstond in de studie van internationale relaties, en diplomatie in het bijzonder, in de laatmiddeleeuwse en

vroegmoderne periode – en rechtshistorisch onderzoek, in het bijzonder van de geschiedenis van laatmiddeleeuwse volkenrechtelijke rechtspraak en -doctrine.

20 mei 2022 - Colloquium "L'Histoire de l'Authenticité, Pilier de la Sécurité Juridique" (Parijs)

Op 20 mei 2022 organiseert *l'Institut International d'Histoire du Notariat* een colloquium met als onderwerp *l'Histoire de l'Authenticité, Pilier de la Sécurité Juridique*. Het programma kan u [hier](#) raadplegen.

Geïnteresseerden kunnen zich inschrijven door een mail te sturen naar volgend mailadres: iihn.colloque.2022@notaires.fr.

Meer informatie kan u [hier](#) en [hier](#) raadplegen.

Uitgesteld (27-28 mei 2022) – Journées internationales – Société d'histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons (Middelburg)

De internationale congresdagen van de *Société d'histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons* zullen dit jaar op 28 mei in Middelburg plaatsvinden met als thema: *l'Art et le Droit* (Kunst en Recht).

Uitgesteld (6-9 juli 2022) – British Legal History Conference 2021 (Belfast)

Ook de *British Legal History Conference*, die gepland was voor 7-10 juli 2021 te Belfast, is uitgesteld ten gevolge van COVID-19. Het organiserend comité heeft besloten om de conferentie te organiseren van 6 tot 9 juli 2022. Meer informatie over de British Legal History conference vindt u op de website van de [Edinburgh Legal History Blog](#). Het programma kan u [hier](#) raadplegen.

Inschrijven kan [hier](#) tot 2 mei 2022.

Uitgesteld (17 juni 2022) – Herdenkingsbijeenkomst prof. dr. Eric Pool (Amsterdam)

Prof. dr. Eric Pool overleed op 1 november 2020. Hij was verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Brussel. Ter ere van hem organiseert *Forum Romanum* in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam een herdenkingsbijeenkomst. In het licht van de stringenter coronamaatregelen is echter besloten de herdenkingsbijeenkomst ter ere en nagedachtenis van Prof. dr. Eric Pool uit te stellen naar 17 juni 2022.

16-24 juli 2022 – Summer Institute on the Cultural Study of the Law: "No Trespassing? Property/Theory between the Disciplines", (Osnabrueck)

Met genoegen kondigt de Universiteit van Osnabrueck haar *2022 International Osnabrueck Summer Institute on the Cultural Study of the Law* aan met het onderwerp: "No Trespassing? Property/Theory between the Disciplines". Het *Summer Institute* zal doorgaan tussen 16 en 24 juli 2022.

Het *Summer Institute* biedt een combinatie van thematische workshopsessies, *seminars* in kleine groepen en een slotconferentie voor maximaal 20 internationale deelnemers (doctoraal, postdoctoraal en gevorderde M.A. - zie [hier](#) wie in aanmerking komt). De inleidende workshop zal ingaan op de omvang en de mogelijkheden van interdisciplinaire studies en benaderingen op het gebied van *law and the humanities*. De thematische sessies en *seminars* in kleine groepen zullen zich richten op belangrijke kwesties en debatten in de huidige culturele rechtswetenschappen die gepaard gaan met eigendom, eigenaar zijn, toe-eigening, etc.

Geïnteresseerden kunnen zich tot 30 april kandidaat stellen om deel te nemen. De volgende documenten moeten door de kandidaten worden aangeleverd op de [inschrijvingspagina](#): een volledig inschrijvingsformulier, een motivatiebrief en een cv.

Meer informatie kan u [hier](#) raadplegen.

13-16 september 2022 – 75ste sessie van de Société Internationale Fernand De Visscher pour l’Histoire des Droits de l’Antiquité (Brussel)

De 75ste sessie van de *Société Internationale Fernand De Visscher pour l’Histoire des Droits de l’Atiquité* zal aan de *Saint-Louis* Universiteit te Brussel doorgaan van 13 tot 16 september 2022. Het thema van de bijeenkomst is: *Ius et Religio. Law, Ancient Religions and Christianity in Antiquity*. Het programma kan u [hier](#) raadplegen.

Varia

Nieuw online in het Rijksarchief: scans van de vonnisboeken van de Raad van Brabant

Sinds kort zijn [de Vonnisboeken van de Raad van Brabant](#), die worden bewaard in het Rijksarchief Brussel (Vorst), integraal online raadpleegbaar via de zoekrobot van het Rijksarchief en dat kan zonder meer spectaculair worden genoemd. Het gaat om een doorlopende reeks van maar liefst 584 registers, goed voor 318.462 beelden. De historische waarde van deze vonnisboeken is onschatbaar. Ze geven inzicht in vele tienduizenden rechtszaken: van uit de hand gelopen burenruzies over een lap grond of een gemeenschappelijke huismuur, over

familievetes inzake erfenissen, tot beroemde rechtszaken waarin opstandleiders zoals Frans Anneessens ter dood werden veroordeeld.

ERC Consolidator Grant: project CaPANES, Prof. dr. D. De ruysscher

Op 17 maart 2022 kondigde de Europese Onderzoeksraad zijn besluit aan om het CaPANES-project te financieren. Dit project is een *ERC Consolidator Grant* voor Prof. Dave De ruysscher, die eerder, in 2016, een *ERC Starting Grant* verkreeg. De *ERC Consolidator Grant* wordt gefinancierd voor een bedrag van 1,9 miljoen euro. Het CaPANES-project (*Causal Pattern Analysis of Economic Sovereignty*), dat vijf jaar zal duren, zal het juridisch concept van economische soevereiniteit analyseren vanuit een historisch perspectief. Het huidige begrip van statelijke soevereiniteit geeft geen adequaat beeld van buitenlandse handelsbetrekkingen, netwerken of economische slagkracht. Deze tekortkomingen zijn het gevolg van een historische inperking van de betekenis van soevereiniteit sinds de jaren 1600. Het project zal de juridische concepten van soevereiniteit analyseren die vóór die tijd werden ontwikkeld. De hiervoor ingeschakelde casestudy's zijn zes genetwerkte handelssteden (Brugge, Southampton, Rouen, Lübeck, Toulouse en Florence) in de periode 1400-1620. Deze steden waren met elkaar verbonden door handelsroutes, briefwisseling en diplomatie. Juridische concepten voor de soevereiniteit van de steden werden bottom-up ontwikkeld en waren vaak meer omvattend dan het huidige juridische concept van soevereiniteit, ook voor economische betrekkingen. Deze concepten absorbeerden de veranderingen die binnen de steden en in de economische betrekkingen tussen steden plaatsvonden. In het CaPANES-project zullen *agent-based* en netwerkmethoden worden gebruikt om deze veranderingen te traceren. Ontwikkelingen op het niveau van de individuele steden, die zullen worden geanalyseerd met *agent-based* modellen, hadden invloed op institutionele structuren, constitutionele benaderingen, de organisatie van de handel en het beleid ten aanzien van de toegang voor buitenlanders. Op het niveau van netwerken tussen steden hadden de dynamieken die de soevereiniteitsconcepten beïnvloedden, betrekking op buitenlandse betrekkingen en voegden ze juridische kenmerken toe die verschilden van de kenmerken die het gevolg waren van ontwikkelingen binnen steden. Netwerkanalyse maakt het mogelijk om de verspreiding en het gewicht van soevereiniteitsconcepten op te sporen en na te gaan of sommige concepten aan de basis lagen van een transnationaal gebied van soevereiniteit. Causale patronen aan veranderingen in de genoemde concepten die ten grondslag liggen, zullen het resultaat van het onderzoek vormen. Na een vergelijking van historische met hedendaagse situaties zullen deze patronen worden gebruikt om een geactualiseerd juridisch concept van economische soevereiniteit voor te stellen. Het team van het project bestaat uit de hoofdonderzoeker (Dave De ruysscher), een post-doc en vijf *PhD fellows*.

Vacature doctoraatstudent Centre d'Histoire Judiciaire (Rijsel) in samenwerking met Universidad Nacional Autónoma de México

Aan het *Centre d'Histoire Judiciaire* te Rijsel zal, in samenwerking met de *Universidad Autónoma de México* (UNAM), doctoraatsonderzoek gevoerd worden over "*The resolution of commercial disputes in the XIXth century: A comparative history between French and Mexican law*". Co-promotoren zijn Victor Simon (Rijsel) en Oscar Cruz Barney (UNAM). De doctorandus zal deels in Rijsel en deels in Mexico werken en dient, naast Engels, zowel Frans als Spaans te kennen. Interesse? Contacteer de Rijselse co-promotor via victor.simon@univ-lille.fr.

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](mailto:de.redactie). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be.